



UNIVERSITETET I OSLO

KANDIDAT

XXXXXXX

PRØVE

JUS2211 1 Forvaltningsrett og EØS-rett

Emnekode	JUS2211
Vurderingsform	Individuell skriftlig prøve
Starttid	18.12.2025 08:00
Sluttid	18.12.2025 14:00
Sensurfrist	13.01.2026 22:59
PDF opprettet	21.01.2026 09:01

Seksjon 1

Oppgave	Tittel	Oppgavetype
---------	--------	-------------

Informasjon om oppgavesettet

Informasjon eller ressurser



Seksjon 2

Oppgave	Tittel	Oppgavetype
1	Svar til del I	Langsvar
2	Svar til del II	Langsvar

Ole Vold drev med import og salg av forskjellige transportmidler. I Tyskland hadde et selskap utviklet elektriske rulleskøyter med så god batterikapasitet at de kunne brukes i flere timer. Vold skjønte at produktet ville bli populært blant ungdommer og sørget for å inngå en avtale som sikret ham muligheten for import til Norge. Vold fikk rett i sine antakelser. De elektriske rulleskøytene bredte om seg og ble veldig populære, særlig i de store byene. Det var imidlertid ikke alle som var like begeistret for rulleskøytene. Mange mente at de forstyrret bybildet og også var direkte farlige for andre myke trafikanter, som fotgjengere. I tillegg laget rulleskøytene en høy pipelyd når de kom opp i fart som mange ble skremt av.

Etter hvert ble det tatt grep og vedtatt en lov som blant annet stilte sikkerhetskrav til el-rulleskøytene og som ga Samferdselsdepartementet kompetanse til å vedta forskrifter om el-rulleskøyter. Loven ga departementet kompetanse til å vedta en forskrift som regulerte bruken av el-rulleskøytene, herunder at departementet kunne forby bruk av el-rulleskøyter på fortau og andre områder «hvor bruken var til stor sjenanse for andre trafikanter». I tillegg ble det gitt hjemmel for å ilegge overtredelsesgebyr ved forsettlig overtredelse av forskriftens bestemmelser.

Kompetansen til å ilegge overtredelsesgebyr ble lagt til et trafikktilsyn underlagt Samferdselsdepartementet. Departementet var klageinstans for vedtak om overtredelsesgebyr.

Hovedformålet med loven var å unngå ulykker som følge av uvettig bruk på områder hvor det oppholder seg mange mennesker og skadepotensialet er stort, men det fremgikk også at et selvstendig formål var å lette kommunens administrative byrder knyttet til trafikkregulering.

Etter at loven hadde blitt vedtatt, holdt samferdselsministeren et flammende innlegg på Dagsrevyen hvor hun gjorde det tydelig at hun ikke likte el-rulleskøyter, og at hun mente at bruken av dem var et betydelig samfunnsproblem. Hun oppfordret blant annet voksne til å være gode rollemodeller og verken bruke selv eller gi barna tilgang på el-rulleskøytene. Etter dette sank interessen for el-rulleskøytene, og forskriftshjemmelen ble ikke benyttet.

Interessen for el-rulleskøytene tok seg etter hvert opp igjen, og bruken av rulleskøytene nådde nye høyder. En ettermiddag skjedde det en alvorlig ulykke som involverte både enkelte fotgjengere og folk på el-rulleskøyter. Departementet mente derfor at det hastet å få på plass en forskrift, og at siden loven hadde vært på høring for ca. to år siden, var det ikke nødvendig å sende forskriften på høring. Departementet mente videre at det nå ikke var tilstrekkelig at bruken av

elrulleskøytene ble nærmere regulert, men at bruken av el-rulleskøyter i byer og bynære områder måtte forbys. En forskrift som forbød bruk av el-rulleskøyter, ble utarbeidet og vedtatt i løpet av et par uker. Det fremgikk av forskriften at Trafikktilsynet kunne gi overtredelsesgebyr ved forsettlig overtredelse av bruksforbudet.

Ole Vold likte dårlig at bruken av el-rulleskøyter ble forbudt i byer og bynære strøk. For det første ville dette ha en negativ innvirkning på virksomheten hans. For det andre var Vold selv en ivrig el-rulleskøytekjører, og han hadde ikke tenkt å respektere forbudet. Etter at forbudet hadde blitt satt i kraft, ble Vold observert nedover Storgata i byen Lillevik på el-rulleskøyter. Marte Kirkerud i Trafikktilsynet fulgte etter Vold og ila ham et overtredelsesgebyr på stedet.

Ole Vold ble svært opprørt, særlig fordi han ble ilagt gebyret av Kirkerud. Vold mente at Kirkerud hadde vært ute etter å ta ham etter at faren til Marte Kirkerud for en tid tilbake hadde gått konkurs, og Vold hadde kjøpt farens konkursbo til en billig penge. Vold husket blant annet at Kirkerud hadde sendt ham noen ubehagelige tekstmeldinger. «Du er kun ute etter å ta meg», sa Vold til Kirkerud. Kirkerud forklarte at jobben hennes var å ilegge overtredelsesgebyr, og at det ikke spilte noen rolle hvem det var hun så at brøt bruksforbudet.

Del I:

Vold motsatte seg betaling av overtredelsesgebyret og valgte å påklage vedtaket om overtredelsesgebyr til departementet. Han anførte at vedtaket om overtredelsesgebyr var ugyldig av flere grunner. For det første mente han at loven ikke ga departementet hjemmel til å vedta et bruksforbud i byer og bynære strøk. Han viste til at lovhjemmelen angikk bruksregulering, ikke bruksforbud. I tillegg anførte han at både loven og forskriften var i strid med EØS-avtalens regler om fri bevegelighet for varer og at lov og forskrift måtte settes til side i medhold av EØS-loven § 2. Dette førte igjen til at overtredelsesgebyret var ugyldig, mente Vold.

Vold anførte videre at forskriften også var ugyldig som følge av saksbehandlingsfeil, og at også dette ledet til at overtredelsesgebyret var ugyldig. Han viste for det første til at forskriften ikke var tilstrekkelig utredet, og at verken han eller noen andre berørte var gitt anledning til å uttale seg. Han avviste at det hadde noen betydning at loven hadde vært på høring og viste til at dette var flere år siden. I tillegg anførte han at forskriften måtte regnes som en teknisk regel etter lov 17. desember 2004 nr. 101 om europeisk meldeplikt for tekniske regler m.m. (EØS-høringsloven) og at forskriften derfor skulle vært meldt til ESA i tråd med reglene i loven. Det fikk ikke hjelpe at loven i sin tid hadde blitt meldt til ESA i tråd med EØS-høringsloven. Han anførte at rettsvirkningen av manglende oppfyllelse av meldeplikten var at forskriften ikke kunne påberopes overfor ham, jf. EØS-høringsloven § 9.

Endelig anførte Vold at også selve overtredelsesgebyret led av en rekke saksbehandlingsfeil og at overtredelsesgebyret derfor var ugyldig også på dette grunnlaget. Han anførte for det første at Marte Kirkerud ikke kunne ilegge ham et overtredelsesgebyr fordi hun var inhabil, jf. forvaltningsloven § 6. I tillegg mente Vold at han burde ha blitt varslet før han ble ilagt gebyret, og at ileggelse av gebyret på stedet innebar at han ikke hadde fått ivarettatt sin tarv i saken.

Tilsynet fastholdt på sin side at både forskriften og overtredelsesgebyret var gyldige. Det mente for det første at lovhjemmelen var tilstrekkelig og viste til at loven ga departementet kompetanse til å forby bruk «på fortau og andre områder hvor bruken

er til stor sjenanse for andre trafikanter». Det lå i dette at departementet også kunne gi større bruksforbud i byer og bynære strøk fordi bruk i disse områdene alltid ville være til sjenanse for andre trafikanter. Tilsynet avviste videre at loven og forskriften var i strid med EØS-avtalens regler om fri bevegelighet for varer. Blant annet mente tilsynet at selv om reguleringen av bruken eventuelt skulle utgjøre en restriksjon, var det uansett en restriksjon som kunne rettferdiggjøres. Til dette innvendte Vold at selv om forbudet delvis kunne begrunnes i folkehelsehensyn var det også klart at en del av begrunnelsen bak loven var å lette arbeidsbyrden for kommunene og dette var et administrativt hensyn som tilsynet ikke kunne påberope seg. Vold anførte også at det bruksforbudet som loven og forskriften samlet innførte ikke var tilstrekkelig konsistent til at det kunne rettferdiggjøres. Vold anførte blant annet at el-rulleskøytene kunne gjøre vel så stor skade utenfor byene som i byene. I tillegg mente Vold at et bruksforbud uansett ikke var nødvendig fordi formålet med loven kunne oppnås like godt med mindre inngripende tiltak.

Når det gjaldt saksbehandlingen, mente tilsynet at det verken forelå feil i saksbehandlingen av forskriften eller i saksbehandlingen av overtredelsesgebyret. Uansett kunne ikke en eventuell saksbehandlingsfeil ha virket inn på verken forskriften eller overtredelsesgebyrets innhold. Når det gjaldt bruddet på meldeplikten etter EØS-høringsloven, mente tilsynet at dette var en sak mellom staten og ESA, og at bruddet på meldeplikten ikke var et forhold som private parter kan påberope seg som en mulig ugyldighetsgrunn. Uansett mente tilsynet at selv om meldeplikten ikke var overholdt, måtte «prinsippet i forvaltningsloven § 41» gjelde tilsvarende for brudd på saksbehandlingsreglene i EØS-høringsloven, slik at forskriften likevel kunne anvendes overfor Vold.

Når det gjaldt saksbehandlingsfeil knyttet til vedtaket om overtredelsesgebyr, viste tilsynet for det første til at forvaltningslovens regler om administrative sanksjoner åpner for at forhåndsvarsling kan unnlates, og at vilkårene for dette var oppfylt i saken. For det andre mente tilsynet at selv om vedtaket om overtredelsesgebyr skulle lide av saksbehandlingsfeil da det ble truffet, var saksbehandlingsfeilene uansett av en slik art at de måtte anses reparert ved en eventuell klagebehandling.

Del II:

Etter at Vold hadde lagt saken om overtredelsesgebyr bak seg, bestemte han seg for å gå til sak mot staten og kreve erstatning for det tapet han mente å være påført som følge av det EØS-stridige bruksforbudet. Ole Vold anførte at det forelå et tilstrekkelig kvalifisert brudd allerede da loven ble vedtatt, og at han hadde krav på å få dekket sitt økonomiske tap fra dette tidspunktet. For det tilfellet at vedtakelsen av loven ikke utgjorde et tilstrekkelig kvalifisert brudd, anførte Vold at samferdselsministerens opptreden på Dagsrevyen uansett representerte et tilstrekkelig kvalifisert brudd på EØS-avtalens regler om fri bevegelighet for varer, og at staten derfor var erstatningsansvarlig for hans økonomiske tap fra dette tidspunktet.

Staten avviste ansvaret og anførte at det ikke forelå et tilstrekkelig kvalifisert brudd. Og uansett, mente staten, så forelå det under enhver omstendighet ikke et tilstrekkelig kvalifisert brudd før forskriften ble vedtatt fordi det var først da det ble nedlagt et reelt bruksforbud. Videre anførte staten at en statsråds uttalelser var en faktisk handling som ikke kunne utgjøre en restriksjon, og at uttalelsene alene ikke kunne føre til at det forelå et brudd på EØS-avtalens regler om fri bevegelighet for varer. Staten var enig i at dersom det forelå ansvarsgrunnlag etter EØS-reglene, var de øvrige vilkårene (adekvat årsakssammenheng og økonomisk tap), oppfylt.

Drøft og løs de rettsspørsmålene oppgaven reiser.

Del I teller 70 %, mens del 2 teller 30 %.

1 Svar til del I

Skriv svaret ditt her. Endringer blir lagret automatisk.

Del I

Ole Vold anfører at vedtaket om overtredelsesgebyr er ugyldig av flere grunner. Disse potensielle ugyldighetsgrunnene vil behandles hver for seg i det følgende.

Klage og delegasjon

Det fremgår av faktum at Vold har klaget inn gebyret til departementet. Av loven er kompetansen til å fastsette overtredelsesgebyr lagt til et trafikktilsyn. Imidlertid opplyses det at trafikktilsynet er underlagt Samferdselsdepartementet. Et allminnelig prinsipp ved delegasjon er at overordnet organ alltid beholder den kompetanse som er tillagt et underordnet organ. Uten videre probølematisering legges det til grunn at Kirkerud hadde adgang til å legge gebyr.

Videre legges det også til grunn at Vold har full adgang til å klage på det enkeltvedtaket som gebyret utgjør jf. forvaltningsloven (fvl.) §§ 2 og 28, i kraft av å være part. Departementet er også korrekt klageinstans, som følge av loven.

Det overordnede spørsmålet er om vedtaket om overtredelsesgebyr ilagt Vold av Kirkerud er ugyldig.

Er vedtaket ugyldig som følge av at Departementet ikke har tilstrekkelig hjemmel til å vedta et bruksforbud i by og bynære områder.

Utgangspunktet for kravet til lovhjemmel i forvaltningens virksomhet er Grunnloven (Grl.) § 113. Her følger det at styresmaktene må ha "grunnlag i lov" for å gripe inn ovenfor enkeltmennesket. Oppgaven problematiserer imidlertid ikke at det foreligger et inngrep etter § 113. Det legges derfor til grunn at forbudet mot bruk av El-rullskøyter er tilstrekkelig ingripende i enkeltpersoners formuesgoder og eierrådighet til at det kreves hjemmel i lov.

Spørsmålet er videre om Departementet har "hjemmel i lov" til å vedta forskrift med et totalforbud mot bruk av el-rulleskøyter.

Hvorvidt eierrådigheten kan fungere som tilstrekkelig hjemmel er ikke problematisert i oppgaven og vurderes derfor ikke videre. Se henholdsvis HR-2021-2510-A avs 55 flg.

Ordlyden kan her oppfattes noe streng, og tolkes som et absolutt krav direkte hjemmel i formell lov. Imidlertid er hjemmelskravet det her siktes til i praksis noe utpenslet. Dette gjøre ved bruk av den såkalte fjordlaks-formelen. Denne formelen innebærer at hjemmelskravet i praksis er relativt utifra hvilket rettsområde man befinner seg på og hvor inngripende tiltaket er jf. Rt-2018-1907. Videre vil utgangspunktet for vurderingen være lovens ordlyd, samholdt med andre rettskilder, ved fastleggelse av lovens rekkevidde. Ved tvil vil man falle på den løsningen som ivaratar tilstrekkelig klarhet og sikkerhet for borgerne. Det må derfor vurderes om den ny el-rulleskøyte-loven gir departementet kompetanse til å vedta et totalforbud i byer og bynære strøk.

Departementet hevder å ha krav til å fatte et totalforbud mot el-rulleskøyter etter El-rulleskøyte-loven vedtatt for to år siden. Av loven fremgår det at departementet kan forby bruk av el-rulleskøyter på "fortau og andre områder" "hvor bruken vil være til stor sjenanse for

andre trafikante. Ordlyden av "fortau og andreområder" må klart nok leses i lys av "stor sjenanse for andre trafikanter". Ettersom det ikke foreligger noen andre kilder, vil ordlyden være avgjørende.

Det er i vår tilfelle tale om et inngrep i privatpersoner eierrådighet og formuesgoder. Det gjøres imidlertid av sikkerhetsmessige årsaker, og på bakgrunn av avstanden til strafferettens område vil ikke hjemmelskravet skjerpes i betydelig grad.

Det legges et visst kvalifiseringskrav i loven ved at bruken som kan forbys må være til "stor sjenanse", det er med andre ord ikke en hvilken som helst bruk som kan forbys i kraft av loven. Det kan derfor stilles spørsmål ved om eventuelle forbud å foretas gjennom flere konkrete

forskriften og ikke gir adgang til å dra flere områder inn i et vedtak. Imidlertid vil effektivitetshensyn tale for at det vil være lite skjønnsomt å pålegge departementet å utrede de konkrete farene ved hvert individuelle område dersom de hevder faren el-rulleskøtene utgjør er tilstrekkelig til å være "stor sjenanse" alle steder hvor det er andre trafikanter.

Videre kan det stilles spørsmål ved begrepet "traffikant" da dette etter en allminnelig forståelse kan trekke i mot at det bare gjelder områder med veitrafikk. Imidlertid må det her også kunne tolkes slik at gang områder slik som gå gater her vil omfattes da gangtrafikk særlig er den trafikken som vil ble størst berørt av el-rulleskøyter. Trafikanter vil her med hensyn til trafikksikkerhet omfatte også de områder som er ment for kun myke trafikanter også. Dette taler for at departementet har hjemmel til å fatte en slik forskrift.

Grunnet mangel av andre holdepunkter legges den avgjørende vekten på lovens ordlyd. Departementet har tilstrekkelig klar hjemmel i lov.

Konklusjonen er at Departementet har "hjemmel i lov" til å vedta forskrift med et totalforbud mot bruk av el-rulleskøyter.

Vedtaket er ikke ugyldig som følge av at Departementet ikke har tilstrekkelig hjemmel til å vedta et bruksforbud i by og bynære områder.

Oppgaven legger her ikke opp til noen subsidiær vurdering av ugyldighet. Det nevnes imidlertid at dersom loven ikke hadde gitt tilstrekkelig hjemmel til å fatte forskriften så ville forskriften lide av en hjemmelsmangel, som hovedregel fører til ugyldighet jf. HR-2021-2571-A. Dette ville igjen ført til at overtredelsesgebyret ikke ville hatt hjemmel i forskriften og følgelig vært ugyldig av samme grunn.

Er vedtaket ugyldig som følge av at forskriften er i strid med EØS-avtalens regler om fri bevegelighet av varer.

Oppgaven viser særlig til fri flyt av varer. Det kan imidlertid problematiseres om tiltaket også er en restriksjon på tjeneste og etableringsfriheten. En alminnelig domstol ville være pliktig til å ta stilling til riktig frihet jf. HR-2024-581-U. Av tidsmessige grunner vil ikke disse behandles parallelt eller underordnet varefriheten.

Spørsmålet er om EØS-avtalen kommer til anvendelse på forholdet.

EØS-retten stiller i tilknytning til avtalens anvendelse noen grunnleggende forutsetninger. Dette følger av klar praksis fra EFTA-domstolen. Dette er tilknytning til EU/EØS-land, økonomisk aktivitet, grenseoverskridende element samt at den aktuelle varen er omfattet av avtalens art. 8 nr. 3. Det er ivår sak på det rene at både Vold og den Tyske produsenten har

tilknytning til EU/EØS, samt at salget av rulleskøyter er en økonomisk aktivitet som krysser grenser. det må også legges til grunn at El-rulleskøyter er omfattet av avtalens art 8 nr.3.

Konklusjonen er at EØS-avtalen kommer til anvendelse.

Videre er det anført at forskriften er i strid med EØS-avtalen importregler. Det alminnelige utgangspunktet er da avtalens art 11. Her følger det at "Kvantitative importrestriksjoner" og alle tiltak med "tilsvarende virkning" er forbudt mellom de som er parter til EØS-avtalen. Det er i vår sak på det rene at forskriften ikke forbyr import av el-rulleskøyter, men heller bruken av de. Det foreligger derfor ingen kvantitativ restriksjon.

Spørsmålet er om forskriften med totalforbud mot bruk av el-rulleskøyter i byer og bynære områder er et tiltak med "tilsvarende virkning" til en kvantitativ importrestriksjon.

Ordlyden "tilsvarende virkning" vil i lys av bestemmelsen innebære et forbud mot tiltak som i praksis pålegger næringsaktører en maksgrense for hvilken mengde de kan bringe av en vare inn i landet. Ordlyden er imidlertid ikke presis nok til å fastlegge vurderingens nærmere innhold, og det må derfor sees til praksis.

Hvorvidt det foreligger en restriksjon etter EØS-avtalens art 11. er i utgangspunktet er flerleddet vurdering. Det er til vanlig normalt å se til Dassonville-formelen for å fastlegge at det foreligger en restriksjon samt at det er en adekvat sammenheng mellom restriksjonen og den negative følgen for samhandel mellom avtalens parter. Ettersom disse vurderingene av natur er svært brede fremstår det lite skjønnsomt å gå inn på disse da et totalforbud klart faller innenfor.

Det siste leddet i vurderingen faller innenfor den såkalte kategorien "brukshindring" som er spesifisert i sak C-142/05. Saken omhandlet streng regulering av hvilke områder i Sverige som kunne brukes til vannscooter. I den tilknytning uttalte domstolen at det vil foreligge en ulovlig restriksjon dersom den reguleringen som foreligger begrenser en vares anvendelse til sitt formål på en "væsentlig" måte.

Det må derfor vurderes om et forbud mot bruk av el-rulleskøyter i byer og bynære områder vesentlig begrenser el-rulleskøyters bruksområde.

Formålet med el-rulleskøyter kan i noen grad sies å være en fritidsaktivitet på lik linje som alle andre motorsporter, men må trolig sees på som et alternativt fremkomstmiddel på lik linje som el-sparkesykler og vanlige sykler. Selv om Norske byer og bynære områder kan sies å være en vesentlig del av det norske landskap, så må man konkret se på el-rulleskøytenes anvendelsesområde. Rulleskøyter på lik linje med sparkesykler vil være best egnet til å kjøre på vanlig asfalt og helst brukes over kortere distanser.

Faktum opplyser imidlertid at rulleskøytene kan brukes i flere timer, noe som gjør at de like fullt kan være egnet til bruk i distriktsnorge som i byene. Dette kan tale for at forbud i byer og bynære områder ikke er en vesentlig begrensning.

På den andre siden er det slik at det er en betydelig større befolkningstetthet i og rundt norske byer. Dette betyr at et slikt forbud klart vil gjøre kjøp av el-rulleskøyter vesentlig mindre attraktivt for en størstepart av konsumenter. I tråd med sistnevnte dom vil en slik begrensning i el-rulleskøytenes bruksområde måtte utgjøre en restriksjon i strid med art 11.

Konklusjonen er at forskriften med totalforbud mot bruk av el-rulleskøyter i byer og bynære områder er et tiltak med "tilsvarende virkning" til en kvantitativ importrestriksjon.

Videre er det et unntak i EØS-avtalens art 13. som innebærer at ulovlige restriksjoner etter art 11 og 12. tidvis kan ansees som gyldige dersom de er begrunnet i " offentlig moral, orden og sikkerhet, vernet om menneskers og dyrs liv og helse, plantelivet" mv.

Spørsmålet er følgelig om den restriksjonen forskriften utgjør kan rettferdiggjøres etter EØSavtalen art 13 .

Det er sikker rett at opprinnelsesbestemte restriksjoner kun kan begrunnes i de tidligere opplistede hensynene. Imidlertid er det også slik at opprinnelsesnøytrale vedtak kan begrunnes ved den ulovfestede domstolslæren om "tvingende allmenne hensyn". Denne innebærer i stor grad at restriksjoner kan begrunnes i tilnærmet alle formål som ikke er økonomisk begrunnet. I vår sak er det tale om et totalforbud mot bruk av el-rulleskøyter, noe som ikke diskriminerer aktører fra utlandet, og er følgelig opprinnelsesnøytralt.

Legitimt hensyn.

Det første kravet som da stilles til rettferdiggjøring av restriksjoner er at det må være begrunnet i et legitimt hensyn.

Ved restriksjoner som er begrunnet i flere hensyn er det uttalt i sak C-71/98 at det er tilstrekkelig at vedtak objektivt sett kan begrunnes i et llovlig hensyn. Det er derfor uten betydning at et vedtak også er begrunnet i ulovlige hensyn. I vår sak har staten fremmet at hensynet er å unngå ulykker, særlig på områder hvor skadepotensialet er stort. Dette kan formuleres som en begrunnelse i sikkerhetshensyn. Det at staten også har begrunnet vedtaket i administrative hensyn er derfor uten betydning.

Det foreligger derfor et legitimt hensyn.

Egnet.

Et neste krav til rettferdiggjøring av restriksjoner er at de igangsatte tiltakene er egnet til å oppfylle de formål staten har satt seg ut til å oppnå. Et videre krav til egnetheten er at det må være samsvar i statens egen praksis for å legitimere at de faktisk ønsker å oppnå de gitte formålene. Dette innebærer altså et konsitenskrav til egnetheten. Det må derfor vurderes om de igangsatte tiltakene er egnet til å oppfylle sikkerhetsformålene, samt om dette er konsistent med øvrig praksis. se C-132/80.

Vold anfører i vår sak at el-rulleskøytene kan gjøre vel så stor skade utenfor byene som i byene. Utover de opplysninger om ulykken som hendte i sentrum virker ikke denne anførslen å ha særlige holdepunkter, og tas derfor ikke til følge.

For statens vedkommende er det klart at et forbud mot bruk av et transportmiddel vil være egnet til å unngå ulykker. imidlertid kan det slik Vold anfører stilles spørsmål ved hvorfor et slikt forbud ikke er oppstilt for eksempelvis el-sparkesykkler eller alminnlige sykler. Dette taler for at forbudet ikke er konsistent med statspraksis. Imidlertid kan dette også leses som en tilpassning til nødvendighetskravet, samt at dette må sees i lys av marginen staten får til å fastsette nasjonalt beskyttelsesnivå. Videre opplyses det om at el-rulleskøytene lager en høy pipelyd, noe som differansierer rulleskøytene fra andre elektriske kjøretøy. Dette vil også tale for at forskriften er konsistent, ettersom el-rulleskøytene utgjør et bredere spekter av problem enn hva eksempelvis sparkesykkler og sykler gjør.

Tiltaket må derfor ansees å være egnet.

Nødvendig.

Et neste krav til restriksjoner er at de må ansees nødvendig til å oppnå formålet. I dette ligger en vurdering av om graden av ønsket oppfyllelse kan nås med et mindre inngripende tiltak ovenfr berørte aktører, se C-602/19. Her ligger også statens selvbestemmelse av ønsket beskyttelsesnivå sentralt. Noe som innebærer at det ikke nødvendigvis vil være mulig å foreta analogier til andre nasjoners praksis, ettersom det kan være forskjellige ønsker av beskyttelsesnivå av det aktuelle formålet.

I vår sak hevder Vold at det kan brukes mindre restriktive tiltak for å sikre en lik grad av sikkerhetshensyn. Det kan her tenkes at innføring av like restriksjoner på el-rulleskøyter, som det er gjort på el-sparkesykkler er tilstrekkelig. El-sparkesykkler har i eksempelvis oslo fått fartsgrenser som innebærer en betrakteiog nedsatt risiko for alvorlige ulykker, samt ulykker generelt. Det legges her til grunn at en slik restriksjon på fart også kan gjøres på elrulleskøyter. Ettersom staten ikke har spesifisert nærmere hvilken grad av beskyttelse de ønsker å oppnå, legges det også til grunn at et slikt tiltak vil være tilstrekkelig.

restriksjonen er følgelig ikke nødvendig for å oppnå det ønskede nivået av beskyttelse.

Tiltaket kan derfor ikke rettferdiggjøres etter EØS-avtalen art 13.

Slik som Vold anfører vil EØS-retten gå goran forskriften i medhold av EØS-loven § 2. Og gjøre forskriften ugyldig. Det går her ikke inn på en nærmere EØS-konform tolkning av forskriften grunnet tid, og vedtaket legges til grunn som ugyldig.

Forskriften er derfor ugyldig som følge av strid med EØS-avtalens regler om fri flyt av varer.

Den overordnede konklusjonen er derfor at vedtaket om overtredelsesgebyr til Vold gitt av Kirkerud er ugyldig.

Av tidsårsaker behandles ikke anførselen av om loven er i strid med EØS-avtalen. Likevel nevnes det at loven er mye mindre inngripende enn forskriften, og trolig vil føre til en for inadekvat negativ virkning (forutsatt at "sikkerhetskravene" ikke innebærer endringer av produktet, og derfor er produktkrav jf. Cassis Dijon), og subsidiært være nødvendig for å oppnå det anførte formålet, i motsetning til forskriften.

Videre drøftelse er videre subsidiært.

Er vedtaket ugyldig fordi forskriften er ugyldig grunnet manglende utredning og forhåndsvarsel.

Det er på det rene at det foreligger en forskrift i tråd med fvl. § 2 og at regler om utredning vil følge av kap VII jf. fvl. § 3. utredning og forhåndsvarsel behandles hver for seg som saksbehandlingsfeil, men vil kumuleres i en eventuell innvirkningsvurdering avslutningsvi jf. Rt-2004-76.

Forvaltningens utredningsplikt for forskrifter framgår av fvl. § 37 (1) og (2). Av første ledd pålegges forvaltningen ansvar for å påse at forskrifter er "så godt opplyst som mulig". Samt at en presisering av hva dette innebærer fremgår av (2). Her står det at "offentlige og private institusjoner" og "organisasjoner" skal få anledning til å uttale seg. av § 37 (2) 2. pkt. fremgår

det også at "så lamngt det trengs" for å få saken "allsidig opplyst" skal uttalelser også innhentes fra andre. Det er i vår sak på det rene at Vold ikke er offentlig eller privat institusjon eller organ.

Spørsmålet er om utredningsplikten er brutt fordi saken krevde at Vold og andre berørte skulle uttale seg for at saken skulle blitt "allsidig" opplyst, derav så godt opplyst som mulig.

Ordlyden av bestemmelsen første ledd virker å være svært omfattende. Med hensyn til effektivitetsprinsippet kan ikke så godt opplyst som mulig tolkes slik at forvaltningen er pliktige til å innhente alle former for informasjon som vil i noen grad være relevant for en sak. En lignende begrunnelse er å finne for begrunnelsesplikten til enkeltvedtak i forvaltningslovens forarbeider. Imidlertid vil forskrifter treffes av rettssikkerhetshensyn på en annen måte enn enkeltvedtak. I enkeltvedtakssituasjonen vil gjerne parter være særlig klar over at en avgjørelse skal fattes og ha en lovfestet rett til å uttale seg. I forskriftssituasjonen vil ikke berørte parter ha en lignende rettighet. På bakgrunn av rettssikkerhetshensyn, hensyn til forvaltningsprosesser og god forvaltningsskikk vil terskelen for å fatte innhente opplysninger ved forskrifter være noe opphøyet. I dette vil ikke foreligge et absolutt krav om at alle skal kunne uttale seg, men at forvaltningen gjør et ærlig forsøk på å innhente informasjon.

For å få forskrifter "allsidig opplyst" vil det kunne måtte være nødvendig å sørge for at private aktører som ikke opptre som organisasjon eller institut får uttalt seg. Dette vil på bakgrunn av de allerede nevnte hensynene særlig aktualiseres der hvor det er tale om regulering av helt konkrete handlinger eller varer. Det må derfor vurderes om manglende høring og derfor utredning er ensaksbehandlingsfeil ettersom saken ikke er godt nok opplyst.

I vår sak er det tale om å fatte et absolutt forbud mot bruk av el-rulleskøyter. forvaltningen har følgelig ikke tatt inn noen interesseparter på høring før vedtakelsen. Faktum kan videre forstås som at Vold var en særlig fremtredende aktør innenfor el-rulleskøyte markedet, ettersom han var tidlig ute i handel med Tyskland. Det vil være naturlig at et relativt ferskt marked ikke vil ha mange store aktører, dette legges til grunn som at el-rulleskøyter er i en analogisk situasjon til el-sparkesykkler to år etter at de kom på det norske markedet.

I et slikt tilfelle vil det ikke foreligge noen offentlige eller private institusjoner, da handel av varen ikke er etablert på det Norske markedet. Uttalelser fra private enkeltaktører vil da være særlig viktig for opplysninger rundt forskriften. Dette taler med tyngde for at departementet ikke har oppfylt sin utredningsplikt.

Det kan også argumenteres for at forskriften var oppfattet som en hastesak da det var tale om en alvorlig ulykke i forkant, det er imidlertid ingen holdepunkter for at flere slike ulykker var nærstående. Dette vektlegges derfor ikke, ettersom det ikke er opplyst å være noen opphøyet risiko ved el-rulleskøytene enn ved andre kjøretøy.

Den avgjørende vekten legges på manglende kontradiksjon med hensyn til rettssikkerheten til private aktører.

Konklusjonen er at utredningsplikten er brutt fordi saken krevde at Vold og andre berørte skulle uttale seg for at saken skulle blitt allsidig opplyst. derav så godt opplyst som mulig.

Videre fremgår det av fvl. § 37 (3) at forvaltningen selv "bestemmer hvordan forhåndsvarslingen skal foregå". Videre fremgår det (4) at forhåndsvarsling kan unlates dersom et av vilkårene i a-c er oppfylt. Selv om det fremgår av (3) at forvaltningen bestemmer fritt hvordan forhåndsvarsling skal foregå må det i lys av (4) innebære en plikt for forvaltningen

å sende ut forhåndsvarsel til de berørte partene, ettersom det stilles krav til å unnlate dette. I vår sak aktualiseres ikke bokstav a eller b. Og de avgjørende er om vilkåret i bokstav c er oppfylt.

Spørsmålet er om forhåndsvarsling må ansees som "åpenbart unødvendig".

Ordlyden stiller her et kvalifikasjonskrav. Det kan ikke bare være unødvendig å ikke sende ut forhåndsvarsel, men dette må være åpenbart. Dette kan igjen tolkes i tråd med både effektivitetsprinsippet, men også hensynet til rettssikkerhet. Dette vil innebære at forvaltningen ikke trenger å forhåndsvarsle i de saker hvor det fattes forskrifter men få eller ingen interesseparter, så fremt forskriften ikke er av betydelig interesse for noen. Der hvor en forskrift åpenbart vil være av stor betydning for aktører taler rettssikkerhetshensyn for at det må utsendes forhåndsvarsel. I vår sak er det slik som konkludert over allerede en feil at forvaltningen ikke har hentet opplysninger fra Vold og andre berørte, i lys av dette kan det med hensyn til god forvaltningsskikk ikke unlates å sende ut forhåndsvarsel heller.

Konklusjonen er derfor at manglemnde forhåndsvarsel ikke er "åpenbart unødvendig".

Det foreligger derfor to saksbehandlingsfeil ved forskriften. Imidlertid er det sikker rett at saksbehandlingsfeil ikke fører til automatisk ugyldighet. Her følger det nemlig av fvl. § 41 at "enkeltvedtak" likevel kan være gyldige når det "ikke er grunn til å regne med at feilen kan ha virket bestemmende på vedtaket". At bestemmelsen gjelder enkeltvedtak er uten betydning da det er sikker rett at de samme prinsippene anvendes analogisk på forskrifter, se Prop 79 L (2024-2025) pkt. 23.2.4.

Spørsmålet er da om manglende utredning og forhåndsvarsel har virket bestemmende på forskriftens innhold.

Ordlyden innebærer et krav om at feilene i saksbehandlingen må ha hatt en reel betydning for hvilket resultat forskriften har fått. I dette ligger ikke et krav om sannsynlighetsovervekt for at feilen har fått betydning. Det er tilstrekkelig med en ikke helt fjerntliggende mulighet jf. Rt2009-661 avs 71. Det må derfor vurderes om skasbehandlingsfeilene hadde en "ikke helt fjerntliggende mulighet for å ha virket inn på forskriftens innhold. Av samme dom i avs 72 står det at vurderingen beror på den konkrete sakens forhold, hvilken feil som er begått, og vedtakets karakter. Utredning og forhåndsvarsel er i dette forhold, grunnleggende med henyn til en forsvarlig forvaltning, og befolkningens innvirkning på statens virksomhet, særlig ved forskrifter.

I vår sak virker Kirkerud å være særlig motstander av el-rulleskøytene, på denne måten kan det leses som at uansett uttalelser ville departementet uansett fattet forskriften med den utformingen den nå har. Imidlertid uttales det ikke at departementet ikke var mottakelig for innsigelse, bare at de unllot å ta de imot. Det vil derfor være spekulativt å legge til grunn at forskriften uansett informasjon hadde blitt som den ble.

Videre er utredning og forhåndsvarsel grunnleggende rettssikkerhets regler som ivaretar de hensyn nevnt sist i tolkningen over. Vold og andre berørte aktører må oppfattes som klare motstandere for den forskriften som er blitt vedtatt, og hadde klare ønsker om å stille seg til motmæle. Ettersom det er klare ønsker om å motsette seg vedtaket, og informasjonsgrunnlaget forskriften er fattet på lider av betydelig mangler, må det ansees som å ha virket inn på vedtakets innhold.

Konklusjonen er at manglende utredning og forhåndsvarsel har virket bestemmende på forskriftens innhold.

At vedtaket ikke kan ansees som gyldig kan ikke tolkes antitetisk som at vedtaket er ugyldig. Dette må gjøres etter den ulovfestede ugyldighetslæren. Denne består av to komponenter, en innvirkningsvurdering og en interesse avveing. Ettersom denne innvirkningsvurderingen i essens er lik som den etter § 41, så legges det til grunn at denne er oppfylt. Å forta en interesse avveing for å se om vedtaket likevel er gyldig er ikke aktuelt i foreliggende sak.

Overtredelsesgebyret vil følgelig lide av hjemmelsmangel ettersom forskriften ikke kan stå seg.

Konklusjonen er at vedtaket om overtredelsesgebyr er ugyldig som følge av at forskriften er ugyldig grunnet manglende utredning og forhåndsvarsel.

Den subsidiære overordnede konklusjonen er også at overtredelsesgebyret er ugyldig

Den videre drøftelsen er atter subsidiær.

Spørsmålet er om manglende oppfyllelse av meldeplikten fører til at forskriften ikke kan anvendes på Vold og at overtredelsesgebyret er ugyldig.

Det fremgår av EØS-høringsloven, som er den norske gjennomføringen av 98/34-direktivet. Reglene i høringsloven kan derfor påberopes av enkeltindivider da den gjelder som norsk lov jf. EØS-loven § 1. Videre er utarbeiding av en forskrift en del av forvaltningens arbeid etter lovens § 2, og saken er derfor innenfor dens virkeområde. Videre er en forskrift som setter forbud mot bruk av en vare en "teknisk regel" etter lovens legaldefenisjon i § 3 (1) a).

Av lovens § 9 følger det at regler som er vedtatt i "strid med reglene i lovens kap II og III", ikke kan "påberopes eller anvendes ovenfor den enkelte", før den er behandlet etter "§ 10" så langt anvendelsen av regelen vil hindre a) "produksjon, import, omsetning eller bruk av et produkt". Det er på det rene at overtredelsesgebyret er til hinder for bruk av el-rulleskøyter etter § 9 a).

Spørsmålet er om manglende melding av forskriften er i strid med reglene i kap II og III.

Av lovens § 4 (1) fremgår det at "Forslag til tekniske regler skal meldes til EFTAs overvåkingsorgan gjennom departementet". I vår sak er ikke dette gjort overhode. Det foreligger derfor et brud på de regler som følger av kap II og III.

Konklusjonen er at manglende melding av forskriften er i strid med kap II og III.

Departementet anfører at forskriften uansett vil være gyldig etter fvl. § 41. Imidlertid gjelder bare forvaltningsloven så lag annen lov ikke regulerer forholdet. EØS-høringsloven § 9 setter her en skranke for forvaltningen kompetanse. Dette innebærer at forskriften ikke innebærer noen kompetanseoverføring, og derav heller ikke myndighet til å fatte overtredelsesgebyr.

Konklusjonen er at manglende oppfyllelse av meldeplikten fører til at forskriften ikke kan anvendes på Vold og overtredelses gebyret er ugyldig.

Den atter subsidiære overordnede konklusjonen er også at overtredelsesgebyret er ugyldig.

Videre drøftelse er atter atter subsidiært.

Her nevnes det at overtredelsesgebyret i seg selv er et enkeltvedtak, samt at

Spørsmålet er vedtaket er ugyldig grunnet manglende forhåndsvarsel.

Det er på det rene at det ikke er gitt et forhåndsvarsel etter fvl. § 16. Dette er som utgangspunkt en saksbehandlingsfeil.

Departementet anfører imidlertid at overtredelsesgebyret er en "administrativ sanksjon" og derfor er untatt forhåndsvarsel. Administrativ sanksjon defineres i fvl. § 43 (2) "negativ reaksjon" som kan ilegges av et forvaltningsorgan, som retter seg mot en begått overtredelse av "forskrift". det er på det rene at overtredelsesgebyret mot Vold er en administrativ sanksjon.

Adgangen til å ilegge overtredelsesgebyr følger av fvl. § 44. her fremgår det også i (4) at "Forhåndsvarsel kan unnlates når overtredelsesgebyr ilegges på stedet.". Unntak fra forhåndsvarsel er da uttrykkelig vurdert av lovgiver. Vold vil derfor kunne ivareta sin tarv ved eventuell klage eller gyldighetsprøving for domstolene.

konklusjonen er at vedtaket ikke er ugyldig grunnet manglende forhåndsvarsel.

Spørsmålet er om vedtaket er ugyldig fordi Kirkerud var innhabil i behandlingen av gebyret.

Habilitets regler for offentlige ansatte følger av fvl. § 6. Av (1) følger de automatiske inhabilitetsgrunnene. Disse er ikke aktualisert. Det er ellers på det rene at Kirkerud faller innenfor bestemmelsens virkeområde. Av § 6 (2) følger det inhabilitetsgrunner som følge av at det foreligger "særegne forhold" som er "egnet til å svekke tilliten" til den offentlige tjenstedamen. Slike forhold vil imidlertid ikke være av betydning dersom det etter § 6 (4) er "åpenbart" at tjenstedamens forhold til saken eller parten "ikke vil kunne påvirkre hans standpunkt" og hverken "offentlige eller private interesser tilsier at han viker". regelen som fremgår av (4) er altså et unntak fra inhabilitetsreglene i (1)-(3). Det er ikke anført noen offentlige eller private interesser, og dette ansees derfor oppfylt.

Spørsmålet er om det er åpenbart at Kirkerud tilknytning til saken ikke kan påvirke hennes standpunkt.

Ordlyden tilsier her at det skal foreligge tilnærmet ingen tvil om at eventuelle forhold til saken kan ha innvirkning på tjenstepersonens vurdering. Avgjørelsen som da skal tas må da være av en slik karakter at en eventuell inhabilitet blir fullstendig betydningsløs. Det forutsettes altså at samme resultat blir fattet uansett hvem som hadde vært saksbehandler.

I vår sak er det tale om et overtredelsesgebyr som kommer av en objektiv overtredelse av et forskriftsfestet forbud. Dette innebærer at det ikke er noe rom for forvaltningsskjønn i Kirkerud avgjørelse. det er et absolutt forbud mot bruk av el-rulleskøyter, og Vold bloir observert bruke dem. Uansett hvem som hadde fattet dette vedtaket vil det føre til et overtredelses gebyr. Det legges også til grunn at det ikke er rom for skjønn i utmålingen av gebyret.

Konklusjonen er derfor at Kirkerud sin tilknytning til saken ikke kan påvirke hennes standpunkt.

Eventuell ugyldighet etter § 6 (2) vil derfor være helt uten betydning.

Jeg finner det her lite skjønnsomt å ta en subsidiær innvirkningsvurdering forutsatt at Kirkerud er inhabil etter § 6(2) da de samme forholdene som begrunner konklusjonen etter § 6 (4) også gjør seg gjeldende med samme tyngde i innvirkningsvurderingen.

Konklusjonen er at vedtaket ikke er ugyldig som følge av at Kirkerud var inhabil i saksbehandlingen.

den atter atter subsidiære konklusjonen er derfor at overtredelsesgebyret mot Vold satt av kirkerud ikke er ugyldig.

Ord: 4573

2 Svar til del II

Skriv svaret ditt her. Endringer blir lagret automatisk.

Del II

Ettersom Vold hevder at det forelå et brudd på EØS-avtalen ved lovens vedtakelse, så forutsettes det at loven var i strid med EØS-avtalen art 11. på tross av de forutsetninger som er nevnt i avsnittet under forskriftsvurderingen. Oppgaven legger heller ikke opp til en vurdering av et eventuelt erstatningsansvar etter Norsk rett, og dette behandles derfor ikke.

Spørsmålet som reiser seg er om Vold har krav på erstatning etter EØS-retten.

Av EØS-retten følger det ingen rettslige grunnlag for erstatningskrav. Det rettslige utgangspunktet må derfor finnes i domstolspraksis. Sentralt i EFTA-domstolens utvikling av det ulovfestede erstatningsansvaret er sak Sveinbjörnsdóttir E-9/97, se særlig avs 66. Her uttaler domstolen at det må foreligge tre vilkår for å ha krav på erstatning, økonomisk tap, årsakssammenheng samt et "tilstrekkelig kvalifisert" brudd på en EØS-regel som hadde som formål "å gi individer rettigheter".

Staten har sagt seg enig i at det foreligger økonomisk tap og årsakssammenheng. Det er også på det rene at EØS-avtalens art 11. er ment å gi enkeltpersoner rettigheter, og problematiseres heller ikke videre.

Vold har anført tre forskjellige ansvarsgrunnlag, disse behandles hver for seg i det følgende.

Det første spørsmålet som reiser seg er om vedtakele av loven er et "tilstrekkelig kvalifisert" brudd på EØS-reglene.

Ettersom det er tale om domstolspraksis er det ikke rom for en ordlydsfortolkning da dette ikke har noen legetim forankring på den måten lovtekst har. Imidlertid er hva som ligger i "tilstrekkelig kvalifisert" brudd videre utdypet i EFTA-domstolens praksis. I Karlssonsaken E4/01 sies det i avs 38 at statens brudd må være "åpenbart og grovt" må ha satt seg utenfor sine "rammer for myndighetsutøvelse". Samt at i denne vurderingen må man ta i betraktning alle faktorer som kjennetegner den konkrete saken. Dette innebærer hvor konkret den brudte regelen er, hvor mye skjønn som er overlatt til myndighetene samt om handlingen er gjort uaktsomt eller forsettelig. Det må derfor gjøres en konkret vurdering av hvilken grad vedtakelsen av loven er i strid med EØS-retten, sammenholdt med overnevnte momenter. Det skal uansett mye til å fastlegge ansvar, se C-392/93. Imidlertid ikke så høyt at erstatning ikke kan kreves jf. effektivitetsprinsippet og prinsippet om effektiv domstolskontroll forøvrig.

I tilfelle med loven må Volds anførsel om at bruksforbudet regnes fra lovens vedtakelse frafalles. Forskriften og loven er to helt adskilte juridiske handlinger og vil eventuelt utgjøre to forskjellige brudd på EØS-retten. Det potensielle bruddet loven har forårsaket er det negative virkningene som følger med de "sikkerhetskrav" loven oppstiller, og den negative effekten departementets adgang til å sette forskrift vil ha på samhandel jf. Dassonville-formelen.

EØS-avtalens art 11. vil i dette henseende være en noe vag regel, særlig sett i lys av rettferdiggjørings-adgangen i art 13. Disse artikkelene vil sammenholdt skape et noe uklart grensebildet for nasjonale lovgivere ved utforming av nasjonalt regelverk. Imidlertid må regelens grensedragninger sees i lys av omfanget av praksis rundt regelen. Fri flyt av varer er i kjernen av grunnlaget for EØS-avtalen og det frie marked. Det er ikke her tale om et nylig vedtatt direktiv, men heller de mest grunnleggende reglene i EØS-retten. Dette taler for at bruddet loven utgjør er "tilstrekkelig kvalifisert" brudd.

På den andre siden er det ingen holdepunkter i faktum for at lovgiver har hatt noen intensjon om å handle i strid med EØS-retten. Det legges da til grunn at lovgiver handlet uaktsomt og ikke forsettelig. Noe som taler for at det ikke foreligger et "tilstrekkelig kvalifisert brudd.

Ved vedtakelsen av loven er det heller ikke opplyst om at Vold og andre aktører opplevde en form for nedgang, dette skjedde ikke før Kirkerud uttalte seg om el-rulleskøyte på Dagsrevyen. Videre må det tas hensyn til myndighetenes adgang til å utføre arbeidsoppgaver uten frykt for erstatning ved feiltrinn. Dersom staten skal måtte ta høyde for alle potensielle brudd, uansett hvor periferte de er, vil saksbehandling og utarbeiding av forskrifter bli betraktelig mer ressurskrevend og tregere.

Alt sett i sammenheng vil manglende aktsomhet, et tvilsomt overtredelsesbilde av EØS-retten og den høye terskelen tillegges avgjørende vekt.

Konklusjonen er derfor at vedtakelse av loven ikke er et "tilstrekkelig kvalifisert" brudd på EØS retten.

Det neste spørsmålet som reiser seg er om vedtakelse av forskriften er et "tilstrekkelig kvalifisert" brudd på EØS-retten.

Det vises her til forrige tolkning. Det må derfor gjøres en konkret vurdering av hvilken grad vedtakelsen av loven er i strid med EØS-retten, sammenholdt med overnevnte momenter.

Departementet har i dette tilfelle heller ikke handlet forsettelig, og har samme skjønnsfrihet etter art.11 jf. art. 13. som lovgiver har i vedtakelse av loven. Det vises derfor også til forrige subsumsjon.

Den avgjørende forskjellen mellom forskriften og loven er graden av inngrep ovenfor det enkelte. Med andre ord hvor klart bruddet på art. 11 er. Et totalforbudt mot bruk av en elrulleskøyte i tilnærmet hele det aktuelle bruksområde er mer inngripende enn å pålegge næringsdrivende å innføre sikkerhetstiltak. Det er videre på det rene at omsetning av elrulleskøyter faller drastisk, når de ikke kan brukes i de områdene hvor de flese i landet er bosatt. Dette er en klar restriksjon, og vil ha store økonomiske virkninger for de som har investert i innkjøp av slike rulleskøyter, samt for enkeltpersoner som har kjøpt til privat bruk.

Dersom aktører slik som Vold ikke kan tilskjennes erstatning i de tilfeller der hvor forvaltningen handler i direkte strid med EØS-retten uten nærmere vurdering, vil et EØS-rettslig erstatningsansvar bli tilnærmet illusorisk. På bakgrunn av det klare EØS-rettslige brudet på varereglene, den stor begrensningen i vareomsetningen og med hensyn til et effektivt rettsmiddel vil konklusjonen falle i Vold sin favør. Dette må skje på tross av den høye terskelen, som følge av rettssikkerhetshensyn.

Konklusjonen er at vedtakelsen av forskriften er "tilstrekkelig kvalifisert" brudd på EØS-retten.

Konklusjonen er at Vold har krav på erstatning etter EØS-retten.

Videre drøftelse blir subsidiært, ettersom det ikke er behov for to erstatningsgrunnlag. Vold vil ikke av det ha krav på mer erstatning.

Spørsmålet som reiser seg er om Kirkeruds uttalelser på Dagsrevyen er en ulovlig restriksjon på EØS-retten som gir Vold krav på erstatning.

Det legges til grunn at avtalen kommer til anvendelse jf. vurdering i Del I. Det legges også til grunn at Kirkerud sine uttalelser er offentlig myndighetsutøvelse.

Det må først vurderes om Kirkeruds uttalelse utgjør en restriksjon. Som utgangspunkt i EØS-retten vil sekundærlovgivning regulere de forhold som faller innenfor dens virkeområde. det foreligger imidlertid ingen bestemmelser i tjenesteloven som er treffende i vårt tilfelle og det falles derfor tilbake på primærretten jf. C-230/18.

Fri flyt av tjenester følger her av EØS-avtalens art 36. Her fremgår det at det ikke skal være noen "restriksjoner" på fri flyt av tjenester mellom avtalens parter.

Spørsmålet er om Kirkeruds uttalelse på Dagsrevyen er en restriksjon i strid med EØS-avtalens art 36.

På lik linje med varereglene er ordlyden lite dekkende for regelens innhold, og man må falle til domstolspraksis. På dette punktet er det fastsatt i C-76/90 at art 36 forbyr enhver "restriksjon" som er til "hinder for eller paa anden maade genere den virksomhed, som udoeves af en tjenesteyderhinder". Dette må derfor vurderes i det videre.

I vår sak er det tale om at Kirkerud i kraft av å være samferdselsminister sterkt oppfordrer allmenheten til å unngå å bruke el-rulleskøyter. Det er her på det rene at en slik uttalelse vil kunne ha negative virkninger på samhandel mellom avtaleparter, ettersom befolkningen presumtivt vil høre på veiledninger fra myndighetspersoner.

Imidlertid stilles det et adekvanskrav til restriksjoner for at de skal være i strid med art 36. Se sak C-602/10. Der hvor en restriksjon er for fjern og avledet vil det ikke foreligge en ulovlig restriksjon.

Kirkerud sine uttalelser er som Staten sier bare faktiske handlinger og ikke normerede ovenfor hverken private eller offentlig aktører. At en offentlig person uttaler sin mening om en samfunnsutvikling vil ikke kunne sies å være adekvat i denne konkrete situasjonen, selv om det ikke utelukkes at en annen sak kan ha et annet utfall.

Kirkeruds uttalelse på Dagsrevyen er ikke i strid med EØS-avtalen art 36.

Konklusjonen er at Kirkeruds uttalelser på Dagsrevyen ikke er en ulovlig restriksjon i strid med EØS-retten, og gir ikke Vold et subsidiært krav på erstatning.